

Задача С-14

$$\begin{cases} u_{xx} - \frac{1}{49}u_{tt} = 0, t > 0, 0 < x < 14, \\ u|_{t=0} = \frac{1}{6}\sin\frac{7\pi x}{14}, 0 \leq x \leq 14, \\ u_t|_{t=0} = \frac{1}{7}\sin\frac{6\pi x}{14}, 0 \leq x \leq 14, \\ u|_{x=0} = 0, u|_{x=14} = 0, t \geq 0 \end{cases}$$

Решение:

Търси решение от вида $u(x, t) = X(x) \cdot T(t)$, което не се анулира тъждествено. Заместваме в уравнението на струната и получаваме следното:

$$\begin{aligned} X''(x)T(t) - \frac{1}{49}X(x)T''(t) &= 0 \\ X''(x)T(t) &= \frac{1}{49}X(x)T''(t) \\ \Rightarrow \frac{X''(x)}{X(x)} &= \frac{T''(t)}{49T(t)} = -\lambda \quad (\lambda = \text{const.}) \quad (1) \end{aligned}$$

Ако фиксираме t и променяме x , то тогава (1) не зависи от x , защото отношението $\frac{T''(t)}{T(t)}$

ще е едно и също за всяка стойност на x . До аналогично заключение ще стигнем, ако фиксираме x и променяме t . Тогава (1) може да е изпълнено само ако отношението е равно на някаква произволна константа $-\lambda$. Следователно

$$\begin{aligned} X''(x) + \lambda X(x) &= 0 \\ T''(t) + 49\lambda T(t) &= 0 \end{aligned}$$

От граничните условия получаваме

$$\begin{aligned} u(0, t) = X(0)T(t) &= 0, t \geq 0 \Rightarrow X(0) = 0, \\ u(14, t) = X(14)T(t) &= 0, t \geq 0 \Rightarrow X(14) = 0, \\ \text{това е изпълнено, тъй като не може } T(t) &\neq 0. \end{aligned}$$

По този начин за функцията $X(x)$ получаваме следната задача на Щурм-Лиувил:

$$\begin{cases} X''(x) + \lambda X(x) = 0, 0 < x < 14 \\ X(0), X(14) = 0 \end{cases}$$

За тази задача търсим ненулево решение. Характеристичния полином на уравнението е:

$$P(\alpha) = \alpha^2 + \lambda = 0 \Rightarrow \alpha^2 = -\lambda$$

$$1.) \lambda < 0 \Rightarrow \alpha_{1,2} = \pm \sqrt{-\lambda}$$

В този случай получаваме следната ФСР: $\{e^{\sqrt{-\lambda}x}, e^{-\sqrt{-\lambda}x}\} \Rightarrow$

$$\begin{aligned}
X(x) &= c_1 e^{\sqrt{-\lambda}x} + c_2 e^{-\sqrt{-\lambda}x} \\
X(0) &= c_1 + c_2 = 0 \Rightarrow c_1 = -c_2 \\
X(14) &= c_1 e^{14\sqrt{-\lambda}} + c_2 e^{-14\sqrt{-\lambda}} = 0 \\
-c_2 \underbrace{(e^{14\sqrt{-\lambda}} - e^{-14\sqrt{-\lambda}})}_{\neq 0} &= 0 \Rightarrow c_2 = 0 \Rightarrow c_1 = 0
\end{aligned}$$

Получаваме тривиалното решение $X(x) \equiv 0$, което вече сме разгледали.

$$2.) \lambda = 0 \Rightarrow \alpha_{1,2} = 0$$

В този влучай получаваме ФСР: $\{e^{0x}, xe^{0x}\} = \{1, x\} \Rightarrow$

$$\begin{aligned}
X(x) &= c_1 + xc_2 \\
X(0) &= c_1 = 0 \\
X(14) &= c_1 + 14c_2 = 0; \quad 14c_2 = 0 \Rightarrow c_2 = 0
\end{aligned}$$

Отново получаваме тривиалното решение $X(x) \equiv 0$

$$3.) \lambda > 0 \Rightarrow \alpha_{1,2} \pm i\sqrt{\lambda}$$

В този случай получаваме ФСР: $\{\cos(\sqrt{\lambda}x), \sin(\sqrt{\lambda}x)\} \Rightarrow$

$$\begin{aligned}
X(x) &= c_1 \cos(\sqrt{\lambda}x) + c_2 \sin(\sqrt{\lambda}x) \\
X(0) &= c_1 = 0 \\
X(14) &= c_2 \sin(14\sqrt{\lambda}) = 0
\end{aligned}$$

$$3.1.) \sin(14\sqrt{\lambda}) \neq 0 \Rightarrow c_2 = c_1 = 0 \Rightarrow X(x) \equiv 0 \text{ (вече сме разгледали)}$$

$$3.2.) \sin(14\sqrt{\lambda}) = 0 \Rightarrow 14\sqrt{\lambda} = k\pi, k \in \mathbb{N}; \quad \lambda_k = \left(\frac{k\pi}{14}\right)^2, k \in \mathbb{N}.$$

λ_k са собствените стойности на задачата на Щурм-Лиувил, а собствените функции са:

$$X_k(x) = \sin\left(\frac{k\pi}{14}x\right), k \in \mathbb{N}.$$

Така общото решение на задачата на Щурм-Лиувил има вида $cX_k(x)$, където c е произволна константа.

При $\lambda = \lambda_k$ решаваме съответно уравнение за $T(t)$:

$$(1) \quad T_k''(t) + 49\lambda_k T(t) = 0$$

Това е линейно уравнение от втори ред, което има характеристичен полином:

$$\begin{aligned}
Q(\alpha) &= \alpha^2 + 49\lambda_k = 0 \\
\alpha^2 &= -49\lambda_k = -49\left(\frac{k\pi}{14}\right)^2 \\
\alpha_{1,2} &= \pm i7 \cdot \frac{k\pi}{14} = \pm \frac{k\pi}{2}i, k \in \mathbb{N}
\end{aligned}$$

Така получаваме следната ФОР: $\{ \cos(\frac{k\pi}{2}t), \sin(\frac{k\pi}{2}t) \} \Rightarrow$ общото решение за уравнението (1) е произволна линейна комбинация на $\cos(\frac{k\pi}{2}t)$ и $\sin(\frac{k\pi}{2}t)$:

$$T_k(t) = A_k \cos\left(\frac{k\pi}{2}t\right) + B_k \sin\left(\frac{k\pi}{2}t\right), \text{ където } A_k \text{ и } B_k \text{ са произволни константи. } k \in \mathbb{N}.$$

По този начин намерихме функции $u_k(x, t) = X_k(x) \cdot T_k(t)$, $k \in \mathbb{N}$, които са решения на уравнението на струната в дадената задача и удовлетворяват граничните условия в нея.

От началните условия получаваме:

$$u_k \Big|_{t=0} = X_k(x) \cdot T_k(0) = A_k \cdot \sin\left(\frac{k\pi}{14}x\right) = \frac{1}{6} \sin \frac{7\pi x}{14}. \text{ Това е възможно само при } k = 7 \text{ и } A_7 = \frac{1}{6} \text{ и при } k \neq 7, A_k = 0.$$

$$u_{k_t} \Big|_{t=0} = \frac{k\pi}{2} B_k \cdot \sin\left(\frac{k\pi}{14}x\right) = \frac{1}{7} \sin \frac{6\pi x}{14}, 0 \leq x \leq 14, k \in \mathbb{N}.$$

Това е възможно при $k = 6$ и $B_6 = \frac{1}{21\pi}$ и при $k \neq 6$, $B_k = 0$. Тогава решението на нашата задача е:

$$u(x, t) = \sum_{k=1}^{\infty} u_k(x, t) = u_6(x, t) + u_7(x, t) = \frac{1}{21\pi} \sin(3\pi t) \cdot \sin\left(\frac{6\pi}{14}x\right) + \frac{1}{6} \cos\left(\frac{7\pi}{2}t\right) \cdot \sin\left(\frac{7\pi}{14}x\right)$$